

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 8/2010-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. januára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. J. B., R., RNDr. J. B., K., t. č. R., Česká republika, a Ing. P. B., V., zastúpených advokátom JUDr. D. S., K., vo veci namietaného porušenia ich základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva, aby ich záležitosť bola spravodlivo prejednaná nestranným súdom, podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a ich základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupmi Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 5/00, Krajského súdu v Košiciach v konaniach vedených pod sp. zn. 8 CoD 45/05 a sp. zn. 9 CoD 114/06 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 66/08 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. J. B., RNDr. J. B. a Ing. P. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. decembra 2009 doručená sťažnosť MUDr. J. B., RNDr. J. B. a Ing. P. B. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva, aby ich záležitosť bola spravodlivo prejednaná nestranným súdom, podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a svojho základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupmi Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 5/00, Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 8 CoD 45/05 a sp. zn. 9 CoD 114/06 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 66/08.

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že okresný súd v dedičskom konaní vedenom pod sp. zn. D 994/90 po poručiťke E. T., rod. B., uznesením z 22. mája 2000 odkázal právnych nástupcov pozostalého manžela poručiťky na podanie žaloby o určenie neplatnosti závetu spísaného poručiťkou vlastnou rukou v maďarskom jazyku. Právni nástupcovia pozostalého manžela poručiťky podali návrh na okresnom súde, konanie je vedené pod sp. zn. 15 C 5/00 a sťažovatelia v ňom majú postavenie odporcov.

Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 15 C 5/00-116 z 20. apríla 2004, ktorým návrh zamietol, navrhovateľov zaviazal spoločne a nerozdielne uhradiť trovy konania a odporcom trovy konania nepriznal. Keďže odporcovia neboli v rozsudku správne označení, vydal okresný súd doplňujúci rozsudok č. k. 15 C 5/00-197 z 9. februára 2005, ale vzhľadom na to, že ani tento neoznačil odporcov správne, bolo 1. apríla 2005 vydané uznesenie č. k. 15 C 5/00-211, ktorým opravil výrok doplňujúceho rozsudku. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 8 CoD 45/05 z 24. októbra 2005 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v

spojení s doplňacím rozsudkom z 9. februára 2005 a opravným uznesením z 1. apríla 2005 vo veci samej, t. j. vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá, a vo výroku o náhrade trov konania vo vzťahu medzi žalobcami v 1. až 3. rade a žalovanou vo 4. rade. V prevyšujúcej časti zrušil rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s doplňacím rozsudkom a opravným uznesením a v rozsahu zrušenia mu vec vrátil na ďalšie konanie, v dôsledku čoho konanie vedené pod sp. zn. 15 C 5/00 v súčasnosti prebieha už iba v časti týkajúcej sa trov konania.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo podľa tvrdení sťažovateľov postupmi okresného súdu, krajského súdu a tiež dovolacieho súdu, ktoré sa v označených konaniach neriadili podľa Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Domnievajú sa, že všeobecné súdy obmedzili ich základné právo na súdnu ochranu tým, že urobili nesprávny výklad ustanovenia § 175k ods. 1 a 2 OSP a že v konaní nemali možnosť vyjadriť sa k novým vykonávaným dôkazom. V sťažnosti uvádzajú podrobne (na s. 3 až 22) dôvody, v čom vidia ďalšie procesné pochybenia všeobecných súdov v ich veci, a žiadajú, aby ústavný súd vykonal kontrolu zlučiteľnosti účinkov procesných pochybení všeobecných súdov s ústavou, a ďalej namietajú arbitrárnosť a neodôvodnenosť záverov uznesenia najvyššieho súdu zo 17. septembra 2009, ktorým bolo odmietnuté ich dovolanie proti rozhodnutiu krajského súdu.

Sťažovatelia v závere vo svojej sťažnosti (na s. 22 až 25) žiadali, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie nimi označených práv okresným súdom, krajským súdom a najvyšším súdom v namietaných konaniach, žiadajú zrušiť uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 66/2008 zo 17. septembra 2009 a vec vrátiť na opätovné prerokovanie všeobecným súdom. Ďalej žiadajú priznať náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

1. Ústavný súd v predmetnej veci zistil, že sťažovatelia doručili ústavnému súdu 9. decembra 2009 podanie, ktoré sa týkalo toho istého predmetu konania a rozhodnutí všeobecných súdov (okresného súdu a krajského súdu), ktoré už ústavný súd posudzoval 24. júna 2009 pri predbežnom prerokovaní ich sťažnosti (doručenej ústavnému súdu ešte 11. augusta 2007) v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 168/09.

Takmer ten istý nárok na ochranu ústavnosti uplatnili sťažovatelia aj v tomto konaní. Tvrdia, že bolo porušené ich základné právo na súdnu a inú právnu ochranu, resp. právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, právo, aby ich záležitosť bola spravodlivo prejednaná nestranným súdom, podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a ich základné právo vyjadriť sa ku

všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (vyplýva to z obsahu ich sťažnosti) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 5/00 a krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 8 CoD 45/05 a sp. zn. 9 CoD 114/06.

Z porovnania obsahu terajšej sťažnosti s obsahom sťažnosti sťažovateľov vo veci sp. zn. I. ÚS 168/09 nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver, že nejde o totožné veci. Obidve sťažnosti sú založené na takmer tých istých skutkových a právnych skutočnostiach relevantných z hľadiska posudzovaného prípadu a týkajú sa tých istých subjektov (sťažovateľov a všeobecných súdov), aj keď petit ich sťažností je nepatrne odlišný, pretože v prvej sťažnosti namietali aj porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (v tejto časti bolo sťažnosti sťažovateľov vyhovené) a v druhej riadne namietali aj porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a svojho základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktoré vyplývali iba z odôvodnenia prvej sťažnosti. V tejto časti však ústavný súd konštatoval, že nemá právomoc preskúmať rozhodnutia a postupy okresného súdu a krajského súdu, keďže boli predmetom preskúmania najvyšším súdom, v čom mu bráni princíp subsidiarity (čl. 127 ods. 2 ústavy), a preto ich sťažnosť v tejto časti mohol odmietnuť aj pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Na základe uvedeného dospel ústavný súd k záveru, že sťažnosť sťažovateľov vo vzťahu k postupom okresného súdu a krajského súdu v označených konaniach nie je prípustná pre prekážku rozhodnutej veci podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto rozhodol o nej tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Z týchto právne významných skutočností vyplýva, že ústavný súd by mal opätovne konať a rozhodovať o porušení základných práv sťažovateľov postupmi okresného súdu a krajského súdu vo veci, o ktorej už rozhodol v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 168/09.

2. Sťažovatelia v tejto sťažnosti žiadali tiež o preskúmanie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 66/08 zo 17. septembra 2009, pretože je podľa nich arbitrárne a zjavne neodôvodnené.

Základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy sa možno domáhať podľa čl. 51 ods. 1 ústavy len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania vrátane preskúmania prípustnosti dovolania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľov takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť či splnenia iných zákonom ustanovených náležitostí je zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu - inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam, ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 56/03, IV. ÚS 59/03).

Z rozhodnutia najvyššieho súdu okrem iného vyplýva:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) riadne zastúpení (§ 241 ods. 1 O. s. p.), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný a či bolo podané oprávnenými osobami.

I. Pokiaľ ide o časť dovolania, ktorou je napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 28. septembra sp. zn. 9 CoD 114/2006, treba osobitne zdôrazniť, že napadnutým je výrok, ktorým odvolací súd a/ zrušil výrok súdu prvého stupňa o náhrade trov konania medzi účastníkmi a vec v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie, b/ zmenil výrok uznesenia súdu prvého stupňa o trovách štátu a štátu nepriznal náhradu trov konania v sume 2 266 Sk.

I. a/ Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Dovolanie v danom prípade smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (viď § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska; dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. (§ 239 ods. 1 O. s. p.). Dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (viď § 239 ods. 2 O. s. p.). Ako je však výslovne uvedené v § 239 ods. 3 O. s. p., ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie (mediiným) o trovách konania.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že touto časťou dovolania je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky uznesenia, proti ktorému je dovolanie prípustné. Dovolanie žalovaných v tejto časti by vzhľadom na uvedené bolo procesné prípustné iba ak by konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, bolo postihnuté niektorou z väd podľa § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. Na vadu takejto povahy je odvolací súd povinný vždy prihliadnuť (§ 242 ods. 1 O. s. p.). So zreteľom na túto povinnosť sa odvolací súd neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesným vadám v zmysle § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu

odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Vzhľadom na obsah dovolacích námietok dovolací súd skúmal, či konanie v danej veci nebolo postihnuté vadou uvedenou v § 237 písm. g/ O. s. p. Vzal pri tom na zreteľ, že sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti (§ 14 ods. 1 O. s. p.). Existencia dôvodu, ktorý by vylučoval sudcu z prejednávania a rozhodovania veci v zmysle § 14 ods. 1 O. s. p. zo spisu nevyplýva. Pokiaľ žalovaní vyvodzujú pochybnosti o nezaujatosti vec prejednávajúcich sudkýň z ich procesného postupu v konaní alebo z nimi vykonaného vyhodnotenia dokazovania a právnych záverov, na ktorých súdy založili svoje rozhodnutie, treba uviesť, že dôvodom na vylúčenie sudcu nemôžu byť okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci (viď § 14 ods. 3 O. s. p.). Pokiaľ dovolatelia argumentovali tým, že menované sudkyne rozhodovali aj v dedičskom konaní, ktoré predchádzalo konaniu o určenie neplatnosti závetu, dovolací súd uvádza, že táto okolnosť nemôže založiť pochybnosti o nezaujatosti týchto sudkýň. Dôvodom pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci nemôže byť pri tom ani skutočnosť, že výsledok niektorého súdneho konania nezodpovedá predstavám účastníka. Subjektívny názor účastníka, že súd nekonal alebo nerozhodol správne, nie je spôsobilý objektívne spochybniť nezaujatosť sudcu. Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že v posudzovanej veci nerozhodovali vylúčené sudkyne a že teda nedošlo k namietanej procesnej vade v zmysle § 237 písm. g/ O. s. p.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zameral na otázku, či postupom odvolacieho súdu nebola žalovaným odňatá možnosť pred súdom konať. Pod odňatím možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f) O. s. p. treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom

chránených záujmov. Dovolatelia v súvislosti s touto námietkou uvádzajú, že súdy porušili ich právo na spravodlivý súdny proces. Dovolací súd ale z obsahu spisu nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté procesnou vadou, znemožňujúcou im realizáciu ich procesných práv...

Z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu v napadnutej časti nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by popierala ich účel a ich zmysel. Skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky; odôvodnenie dovolaním napadnutého výroku uznesenia odvolacieho súdu zodpovedá zákonným požiadavkám na odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p., § 167 O. s. p. a § 169 ods. 1 O. s. p. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie o trovách konania podľa predstáv dovolateľov.

K námietke dovolateľov, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nie je dostatočne odôvodnené a je preto nepreskúmateľné, dovolací súd uvádza, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia je dôsledkom a vonkajším prejavom tzv. inej procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktorá môže byť ako relevantný dovolací dôvod uplatnená v procesné prípustnom dovolaní (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.); sama nepreskúmateľnosť rozhodnutia ale prípustnosť dovolania nezakladá.

Pokiaľ dovolatelia tvrdia, že napadnuté uznesenie je vecne nesprávne, lebo nezodpovedá súdmi aplikovaným ustanoveniam Občianskeho súdneho poriadku, ide po obsahovej stránke o námietku, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením veci nemôže odňať účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. (viď R 43/2003). Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, samo o sebe ale prípustnosť

dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda uvedené tvrdenia dovolateľov boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľmi vytýkaná okolnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesné prípustné, o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo...

Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že procesnú prípustnosť tejto časti dovolania žalovaných 1/ až 3/ nemožno vyvodiť ani z § 239 O. s. p., ani z § 237 O. s. p. Vzhľadom na to Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaných v tejto časti odmietol podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. So zreteľom na to sa nezaoberal vecnou správnosťou napadnutého uznesenia.

I. b/ Pokiaľ ide o časť dovolania žalovaných smerujúcu proti výroku o nepriznaní náhrady trov konania štátu, dovolací súd dospel k záveru, že v tejto časti podali dovolanie tí, ktorí na tento procesný úkon neboli oprávnení.

Prípustnosť dovolania má vo všeobecnosti stránku objektívnu a subjektívnu. Objektívna stránka sa nevzťahuje na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje (len) vecný aspekt tohto opravného prostriedku - či smeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné (objektívna prípustnosť dovolania je vymedzená ustanoveniami § 236 až § 239 O. s. p. určujúcimi podmienky, v prípade splnenia ktorých je dovolanie prípustné). Subjektívna stránka prípustnosti dovolania sa naproti tomu viaže na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva dovolanie - či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať dovolanie (hoci aj proti rozhodnutiu objektívne napadnuteľnému týmto opravným prostriedkom); takým dôvodom je skutočnosť, že rozhodnutím odvolacieho súdu bol dovolateľ po procesnej stránke negatívne dotknutý a bola mu spôsobená ujma dopadajúca na jeho pomery. Toto subjektívne procesné oprávnenie ale nemá účastník, v neprospech ktorého rozhodnutie odvolacieho súdu nevyznelo a ktorý týmto rozhodnutím nebol dotknutý vo svojich právach (vid' R 40/1993).

V danom prípade je dovolaním žalovaných 1/ až 3/ napadnutý výrok uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov konania štátu tak, že štátu sa nepriznáva náhrada trov konania vo výške 2 266 Sk (pozn.: súd prvého stupňa zaviazal žalobcov zaplatiť štátu náhradu trov konania 6 825 Sk, odvolací súd zmenil jeho rozhodnutie tak, že žalobcov zaviazal zaplatiť štátu náhradu trov konania 4 533 Sk a náhradu trov vo výške 2 266 Sk štátu nepriznal). Žalovaní 1/ až 3/ z procesného hľadiska nemôžu byť negatívne dotknutí rozhodnutím o nepriznaní náhrady trov konania štátu, lebo týmto rozhodnutím nenastala negatívna ujma na ich pomeroch (viď aj R 50/1999)...

II. Pokiaľ ide o časť dovolania smerujúcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 28. septembra 2007 sp. zn. 9 CoD 100/2007 dovolací súd uvádza...

V dovolacom konaní úspešným žalobcom vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovaným, ktorí v dovolacom konaní úspech nemali (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Dovolací súd žalobcom nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodali návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p.).“

Ústavný súd vychádzajúc z uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu nezistil medzi dôvodmi a skutočnosťami, ktoré sťažovatelia uvádzajú v konaní pred ústavným súdom, žiadny taký dôvod alebo skutočnosť, ktoré by mohli spochybniť právne závery všeobecných súdov o existencii a relevantnosti dôvodov, na základe ktorých tento návrh sťažovateľov zamietli, alebo by sa inak javili ako zjavne neodôvodnené či svojvoľné. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s jeho právnym názorom nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť ich právny názor svojím vlastným. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom odmietnutia sťažnosti pre zjavnú neopodstatnenosť okrem iného nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 122/02).

Ústavný súd pri svojom rozhodovaní vychádza z toho, že primárnou úlohou v konaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy nie je podávať výklad právnych predpisov, ktoré všeobecný súd v dotknutom konaní pred ním aplikuje. Za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd je na prvom mieste zodpovedný všeobecný súd. Výklad legislatívneho textu právnej normy a jeho uplatnenie všeobecným súdom musí byť v súlade s ústavou (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy) a ústavný súd iba posudzuje, či príslušný výklad právnej normy aplikovanej v konkrétnych okolnostiach prípadu (v danej veci ustanovenia § 236 a nasledujúcich OSP týkajúce sa mimoriadneho opravného prostriedku – dovolania) je racionálne akceptovateľný alebo či nie je popretím jej účelu, podstaty a zmyslu.

Ústavný súd tiež pripomína, že nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhoví, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy na základe výkladu a použitia relevantných právnych noriem rozhodnú, a to za predpokladu, že ich právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04).

Najvyšší súd v namietanom konaní a prijatom uznesení sp. zn. 3 Cdo 66/08 zo 17. septembra 2009 preskúmal obsah námietok sťažovateľov v dovolaní, ktorými preukazovali existenciu dovolacích dôvodov podľa Občianskeho súdneho poriadku, a síce porušenie práva na spravodlivý súdny proces, ktoré odôvodňovali tvrdenými nedostatkami, a to nedostatočným preskúmaním odvolania sťažovateľov odvolacím súdom, neúplnosťou a nesprávnosťou odôvodnenia jeho rozhodnutia, nemožnosťou vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom (teda k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci odvolacím súdom) prostredníctvom interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku týkajúcich sa inštitútu dovolania.

V tomto prípade logickým výkladom a vyčerpávajúcim odôvodnením dospel najvyšší súd k záveru o nenaplnení dovolacieho dôvodu podľa citovaného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Konštatovaniu o neprípustnosti dovolania sťažovateľov predchádzal racionálny, podrobný, a teda ústavne konformný výklad relevantnej právnej úpravy, ktorý nepopiera jej účel a podstatu a na základe ktorého bol ustálený dôvod na odmietnutie dovolania.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. januára 2010